

HERINNERINGEN VAN EEN STRAATKATJE: SNEPPEBEK LILY CASTEL

Lily Castel... de naam zal bij veel GT lezers wel een belletje doen rinkelen. Een authentieke Gentse zangeres, geboren als Alice Van Acker in 1937. Ze werd na haar optreden in 1958 bij de BRT (nu VRT) talentenshow 'Ontdek de ster' bekend als Lily Castel doorheen heel (toen al!) TV-kijkend Vlaanderen. Voor ons vertelt ze in een digitaal opgenomen interview iets meer over wat daaraan vooraf ging, over haar jeugd. Alleen maar jammer dat we de pittig gebrachte feiten en feitjes hier niet met haar mooi Gents getinte stem kunnen weergeven.

Afb. 1. Lily Castel (links) met Sonja Gyselincx in het Huis van Alijn (2014).

Nauwelijks te geloven voor wie haar een beetje kent, of zelfs alleen maar aan het werk zag: Alice, als 'drukfout' geboren ergens aan de kanten van de Heuvelpoort, was een onvoorstelbaar brave baby. Haar vader hield er café en

‘deed in vis’. Daarmee gevoed, werd Alieske een verschrikkelijke dikzak (zegt Lily). Ze bleef ook lang erg klein voor haar leeftijd. Dit tot wanhoop van haar moeder die door een verpleegster van ‘Moederzorg’ moest gerustgesteld worden: aan de benen van het kind was te zien dat het perfect zou groeien. Van haar eerste kleuterklasjes in Wondelgem – de familie woonde toen in de Botestraat – herinnert Lily zich nauwelijks iets, wel van de volgende in de Salvatorstraat bij de nonnekes. Vader Gustaaf Van Acker was havenarbeider geworden en ze waren naar de Carelsbeluiken aan de Doornzelestraat verhuisd. Gust ‘kreeg het aan de maag’. Hij moest vooral vet eten en, effectief: hij kon zich ‘er door eten’ met vis. Een tonneke opgelegde pekelharing deed wonderen.

In de oorlog gingen zowel vader als moeder in de reusachtige Carelsfabrieken werken, moeder in de keuken. De Duitsers waren daar toen baas en controleerden alles. Dat belette niet dat het kleine meisje dat toen naar de Bevelandstraat naar school ging, en passant een uit een keldergat van de fabriek toegestoken pakje voedsel kon mee grissen. Er was trouwens ook het ‘smokkeltrammetje’ van het Rabot naar Evergem. Als er alarm geslagen werd – controle! – gooide iedereen alles buiten waar, als het meeviel, handlangers stonden die het voedsel opvingen. Het meegebrachte vlees was wel eens bedorven: krioelend van de vliegenmaden! Maar... nooit honger geleden... Avontuurlijk en plezierig was het aan ‘den Dok’. Ravotten om en rond de treinwagons, oorlogske spelen. Gekleed in een grijze overall. “Geen kliekskes” voor mij, zegt Lily. Als een barse ‘Duits’ hen tegenhield, probeerde moeder er zich door te slaan in een soort Duits ‘van achter de badkuip’. En dan waren er de vele luchtalarmen. Op vader na, die hardnekkig in zijn huizeke bleef zitten, spoedde de familie zich naar de schuilplaatsen, deabri’s, vooral de grote kelders van het entrepot werden veilig geacht. ’s Avonds thuis luisterden naar de radio: een grote krakende bak. Na de oorlog was het populairste programma ‘De Bonte Dinsdagavondtrein’.

Na de Bevelandstraat trok Alice naar de Braunschool in de Volderstraat: kousen en handschoentjes aan, de directrice groeten, stil zitten en dan naar huis met tram 5 (nu bus 5). Ravotten deed ze liever. Ze had nu eenmaal ‘geen studiehoofd’ al kon een enkele ‘wree wijze’ schooljuffer, ‘oude jonge dochter’, haar ten volle mee krijgen: “Gij kunt dat”.

Alice droomde er even van ‘froebelienne’ te worden, maar het was te laat. Er waren brieven van school gekomen: ze was een ‘stout meisje’, ‘ne wriê kapoen’. Verder studeren zat er niet in. Na het achtste, negende studiejaar moest ze werken. Een advertentie ‘naaister gevraagd’ deed haar in een naaiatelier

belanden. Geen gemakkelijk werk. Ergens op een overloop aan de machine. Zoveel bloezen, pyjama's per uur. Geen probleem: het meisje deed het graag.

Intussen was er echter iets anders aan het broeden: show en dans. Het zat een beetje in de familie. Vader deed al eens mee als figurant in de opera, als soldaat bijvoorbeeld. Bij 'Les Pêcheurs de Perles' stonden moeder en dochter ook op scène, en dochterlief - acht jaar toen - bestond het om met haar parasolke heel de 'voorpartij' van haar moeder naar de knoppen te helpen.

Van lieverlede kwam er opleiding aan te pas. Van ongeveer haar elfde tot vijftiende jaar trok juffrouw Van Acker naar de dansschool van de in Gent erg befaamde ballerina Lily De Munter. Niet om te lachen was het daar. In de studio aan de Geldmunt, speelde de moeder van de danslerares piano en ... baas. Het was een nog veel ergere tiran dan haar dansende dochter. Geen professionele zangopleiding: toen eraan gedacht werd het dansen aan te vullen met zingen, raadde een operazanger de klassieke zangopleiding af. Die zou de stem en de attitude misvormen tot iets wat niet paste bij Aliceke. Muziekschool, notenleer en instrumentopleiding waren evenmin iets voor het (te) levendige, piepjonge meisje.

Er kwam echter wat anders: mee werken aan het gezelschap van Bert Joris (leider en presentator) en Franky Woods (charmezanger) dat 'Bonte avonden' verzorgde in de stad en op de boerenbuiten. Veel kwam er niet aan te pas. De accordeoniste Lea Van Damme werd soms ondersteund door een drummer. Komische sketches, dansjes, Franse en Vlaamse of Hollandse liedjes. Lily kreeg als danseuse soms opmerkingen van een of andere pastoor, baas van de patronagezaal waar ze optraden, vanwege haar te blote dijen ('billen' in het Vlaams). Niet voor haar borsten. Die waren er nog niet of amper. Om het 'op iets te laten trekken,' oefelde ze 'van alles' in haar bustier.

Zo kwam het dat de zangeres van het gezelschap op een dag forfait moest geven en danseres Lily insprong. Als amper twaalfjarige stond ze vanaf die dag in allerhande achterzaaltjes de meest passionele liedjes van Edith Piaf (haar favoriet) te zingen, waarvan ze (gelukkig) geen snars verstond. Dat repertoire werd uiteraard aangevuld met de welbekende Hollandse smartlappen à la Johnny Jordaan en Tante Leen.

Intussen nog altijd aan de naaimachine voor de kost. Ze werd ingeschreven in een auditie voor een preselectie van het immens populaire TV programma 'Ontdek de ster'. Ingeschreven door haar moeder nog wel, wat Lily nog steeds verbaast. Dat ging door in de Minard en toen ze enkel met haar Piaf repertoire wilde uitpakken, vroegen de heren van de jury haar iets Nederlands. Het

Afb. 2. Lily Castel in Châlet du Sud (1962).

werd het toen erg populaire ‘Een beetje’ van de Nederlandse Teddy Scholten. Dat sloeg in. Lily kwam in de finale gepresenteerd door Tony Corsari en eindigde tweede.

Het spel zat op de wagen. Alice transformeerde in Lily. Michel Remy vroeg haar als zangeres voor zijn professioneel orkest. “Maar ik heb geen eens een repertoire!” Geen nood. Remy zocht dat bij elkaar, schreef het uit. Er werd gestart met optredens in de Châlet du Sud in het Zuidpark, toen ‘de’ ontmoetingsplek van de Gentse ‘beau monde’. De optredens werden rechtstreeks uitgezonden door de regionale radio omroep Oost-Vlaanderen in de Sint-Margrietstraat. Een glorie tijd begon.

En met de Châlet du Sud zijn we beland bij ons uitgangspunt. Het was een artikel daarover in Ghendtsche Tydinghen (2014, nr. 5, p. 318) dat ons (Sonja Gyselincx en Adrien Brysse) bij Lily bracht met als resultaat deze op papier gestelde herinneringen. Voor wie meer wil weten: journalist Alex De Teyger schreef over haar leven en carrière een boekje *Lily Castel. Een lied. Een leven. Een liederlijk leven* (2011, Bola Editions).